

mesterhez a szegedi mozgófényképszínházak tulajdonosai is, akik közölték a polgármesterrel, hogy amennyiben hetenkint 2 napon át való előadás megtartásának engedélyt sikerül a belügyminisztertől kieszközölnie, megtartják egész személyzetüket. A polgármester a kérelem közvetítésére nem vállalkozott, hanem azt ajánlotta, hogy a mozitulajdonosok maguk kérjenek erre a belügyminisztertől engedélyt. *Bach Jenő*, a Korzó-mozi tulajdonosa a következőket mondta:

— Szegeden semmi szükség nincs ilyen rendelkezésre. Itt ugyanis az a helyzet, hogy ha még hat héten át 16 fokos hideg járna is, elég tüzelőanyaga lesz mindenki-

nek. Mert, ha szén nincs is, kokszt van elég, akármilyen nagy mennyiségben. Szegeden csak egy nagy hiba van, a fuvarmizéria, ezt azonban igazán nem lehet eliminálni a mozik és színházak bezárásával. Kokszt és tüzifa elegendő van, nagy időre; legutóbb az egyik fatelepen magam láttam 1500 öl tüzifát.

A színházi iroda közli, hogy a színház keddtől kezdve a további intézkedésig zárva marad. Az előre megváltott jegyeket kedden délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 5-ig visszafizeti a színházi pénztár. A színház újbóli megnyitását hirlapilag tudatja az igazgatóság a közönséggel.

A szegedi Stefánia-Szövetség egy évi működésének eredménye.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi Stefánia-Szövetség most adta ki első évi jelentését, amely beszámol a szövetség keletkezéséről és szervezéséről is. A jelentés, amely *dr. Szalay József* és *dr. Turcsányi Imre* értékes munkája, a következő:

— *Dr. Pártos Zoltán* külterületi tisztiorvos a *Délmagyarország* című napilap 1915. szeptember 15-iki számában adatokat közölt a tanyai halandóságról, különös tekintettel a csecsemőhalálozás nagy arányszámára. Egyidejűleg egy a polgármesterhez intézett beadványában közölte szomorú tapasztalatait, amelyek gyors intézkedést követelnek. Szeged város polgármestere *dr. Szalay József* főkapitány, *dr. Turcsányi Imre* gyermekmenhelyi igazgató főorvos és *dr. Wolf Ferenc* tisztifőorvost kiküldte a tanyai gyermekhalandóság okainak tanulmányozására, amely eredménye gyanánt *dr. Turcsányi Imre* egy a polgármesterhez intézett beadványban vázolta mindazon sürgős intézkedéseket, amelyeket a csecsemőhalálozás csökkentésére eredményesnek vél és amelyek fogatosítását javálja.

A tanács is foglalkozott a javaslattal és pártolólág terjesztette a közgyűlés elé, amely 1915. október hónapban tartott közgyűlésében a javaslatot elfogadta és intézkedett, hogy fogatosítása iránt lépések történjenek. A határozatot jóváhagyás végett felküldte a belügyminiszterhez és közölte a törvényhatóságokkal, hogy hasonló gyermekmentési akciót indítsanak. A helyi mozgalom vezetésével a közgyűlés *dr. Szalay József* főkapitányt bízta meg.

Dr. Szalay József már 1915. év november hónapban egy közös értekezletet hívott össze, amely megállapította a csecsemőmentés és az anyavédelem egységes munkatervét.

A helyi mozgalommal egyidejűleg megindult az országos mozgalom is. A budapesti Stefánia-Szövetség részéről megjelentek Szegeden *gróf Zichy Rafael* és *dr. Fáy Gyula* miniszteri tanácsos, akik teljes elismerésüket fejezték ki a szövetség munkatervéért és kérték a helyi mozgalomnak az országgal való együttműködését. Az ajánlatot a szegedi szervezet örömmel üdvözölte, arra készséggel vállalkozott és felvette a „Szegedi Stefánia-Szövetség” nevet.

Az intézmények, amelyek a munkában közreműködnek, az állami bábaképezde, állami gyermekmenhely, városi csecsemőgondozó intézet, városi árvaszék és a fiatalokorak felügyelőhatósága, a szegedi Gyermektanulmányi Társaság és a kerületi betegsegélyező pénztár. A várost hat csecsemőellenőrző területre osztották. A területi felügyelet a résztvevő négyesületek között a következőképpen oszlott meg: Felsőváros: Felebaráti Szeretet Szövetség, Alsóváros: Katli. Nővédő Egyesület, Belváros: Szegedi

Kisdudóvó és Jótékony Nőegylet, Móra-városrész: Zsidó Nőegyesület, Rókus: Feministák-Egyesülete, Újszeged: Protestáns Nőegylet.

Ezek között a Katli. nővédőegyesület mindjárt alkalmazott hivatásos gondozónőt, a Felebaráti Szeretet Szövetség pedig 1916. december 1-től kezdődőleg. A nőegyesületek tagjai, akik a veszélyeztetett csecsemők otthonukban való ellenőrzését az anyakönyvi adatok alapján vállalták, előbb tanfolyamokat hallgattak az állami gyermekmenhelyben és városi gyermekkórházban a csecsemőápolás és táplálásról és a gyermekvédelem szociális alapelveiről. A tanfolyamokat vezették *dr. Turcsányi Imre* igazgató főorvos, az állami gyermekmenhely igazgató főorvosa és *dr. Kovács Ödön*, gyermekorvos. A tanfolyamoknak nagyszámu résztvevői voltak. *Dr. Turcsányi Imre* a hatóság felkérésére a bel- és külterületi működő bábáknak is tartott néhány ismeretterjesztő előadást a csecsemővédelemről. 1917. február 15-ikén megkezdődött az állam által kezdt hivatásos árva- és csecsemővédő tanfolyam.

A nőegyesületek csecsemő-ellenőrző tevékenységükről részletes jelentésekben számoltak be.

A nőegyletek 1916. szeptember 1. óta az erdélyi menekültek gyermekeit is önfeláldozással gondozták.

Alsótanyán az év végén egy ünnepség keretében csecsemőbemutató volt, díjak és elismerő levelek kiosztásával. Az ünnepségen résztvevő orvosoknak alkalmuk volt teljes elismerésüket kifejezhetni az alsótanyán tapasztalt szép csecsemővédelmi eredmények fölött, amelyek *dr. Pártos Zoltán* tisztiorvos fáradozásainak köszönhetők.

Igen kimagasló momentumai voltak a csecsemővédelmi akciónak az általa rendezett gyermekvédelmi tárgyú előadás-sorozatnak előadásai. A gyermekvédelem kitűnő szakemberei, mint *dr. Bősnyák Zoltán* miniszteri tanácsos, *Szirmai Oszkárné*, *dr. Berend Miklós* magántanár, *dr. Madzsar József*, a budapesti Stefánia-Szövetség titkára, *dr. Pálly József* árvaszéki elnök tartottak kiváló szaktudással ösmertetett előadásokat a csecsemő- és gyermekvédelem különböző kérdéseiről.

A népszerű ismeretterjesztő előadások rendezésén kívül a Szövetség még írásban is kívánta előmozdítani a felvilágosítás munkáját. E végből terjesztette a város közönsége által kiadott diszes, tartós kiállításban elkészített „Anyák tíz parancsolatát” 1000 példányban. Közkézre adtak a belügyi kormány által kiadott füzetek „Jó tanácsok gyermekágyasok és anyák részére” 2000 példányban. A nyári nagy meleg a csecsemőkre nézve káros következményekre felhívni a közfigyelmet, célozta a szövetségünk által kiadott falragasz. A budapesti Stefánia-

Szövetség kiadmányában megjelent „Anyák kis kátéja” című röpiratból 3000 példányt, a szegedi állami gyermekmenhely által kiadott „Anyák 10 parancsolata” 3000 példányban osztott ki.

A szegedi csecsemőgondozó intézet statisztikai kimutatása a következő adatokat tünteti fel:

1915. év végén gondozásban maradt 303 csecsemő. 1916. év végén felvételre 164. Gyógykezelés és tanácskikérés céljából megjelent 1398. Ezek közül meghalt 70 (3,6%). A mesterségesen táplált csecsemők részére 9745 adag tejet osztottak ki. Hátránya az intézetnek, hogy vezető orvosa, *dr. Kovács Ödön* katonai szolgálatra hivatott be s így az intézetet egy amugy is tulterhelt kórházi osztályorvos látja el.

A városi csecsemőgondozó intézeten kívül a kerületi munkásbiztosító és betegsegélyező rendelőintézetében, *dr. Turcsányi Imre* tartott hetenkint négyszer ingyen rendelőt a szegénysorsú családok csecsemői részére. Az áldásos intézmény száz és száz anya hálás köszönetét nyerte munkássága legszebb elismeréséül.

A Stefánia-Szövetség a szűnidei gyermektelep létesítésére irányuló mozgalmat szervezése alkalmával és azt fennállása idején teljes erejével támogatta.

A házon kívül gyári üzemekben dolgozó szoptató anyák csecsemői érdekében a Szövetség szoptató szobák felállítását sürgette a nagyobb gyártelepek tulajdonosánál. A Szövetség átiratára szoptató szobát — a szükséghez mérten — létesíteni hajlandónak nyilatkozott: a Szegedi Gyűjtőgyár Részvénytársaság, Winter és Társa, Mechanikai kefégyár, a Magyar Kender és Lenipar részvénytársaság és a Szegedi Kenderfonógyár részvénytársaság.

1917. február 15-én kezdődtek meg az előadások a hivatásos anya- és csecsemőgondozónők részére. A hallgatók száma 32. Előadók: *dr. Mann Jakab*, bábaképezdei, *dr. Turcsányi Imre* gyermekmenhelyi igazgatók és *dr. Szalay József* főkapitány.

1917. év tavaszán a Szövetség Szeged-Felsőtanyán rendez csecsemő-bemutatót.

A Szegedi Stefánia-Szövetség a biztató kezdet után reméli, hogy képes lesz működését fejleszteni és azt az ügghöz méltóan sikeresen folytatni.

Spanyolország megtartja eddigi politikáját.

— Romanones nyilatkozata. —

Madrid, február 19. (Havas-ügynökség.)

A kamara ülésén Romanones miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolország, amely barátságban van valamennyi hadviselő és semleges állammal, nem bocsátkozhatik olyan fejtegetésekbe, melyek azt a veszélyt vonhatnák maguk után, hogy ezek a barátságok áldozatul eshetnének. Spanyolország válasza az Egyesült-Államoknak és Németországnak jó fogadtatásban részesült az összes hadviselőknél. Pontosán körvonalozta e válasz a kormány politikáját, amelyet továbbra is őszintén megtartani szándékozik. Romanones azzal zárta be fejtegetéseit, hogy ebben a pillanatban az általános politikáról való vitatkozást nem tartja kívánatosnak. Örömmel értesülne azonban arról, vajon számíthat-e a parlament bizalmára.

Dato, a konzervatívok vezére és Leroux, a republikánusok vezére erre kijelentették, hogy a kormányt támogatni fogják, mire az ülést berekesztették.